

sequimur, ut ad alia sacramenta percipienda reddamur idonei, et eo præterea fidelis populus a gentibus, quæ fidem non colunt, distinguatur.

In confirmatione. — In ordine.

Idem autem in caractere confirmationis et sacri ordinis licet cognoscere; quorum altero veluti Christi milites ad ejus nominis publicam confessionem et propugnationem, ac contra insitum nobis hostem, et spiritualia nequitiae in celestibus armamur atque instruimur, simulque ab iis qui nuper baptizati, tanquam modo geniti infantes sunt, discernimur; alter vero tum potestatem sacramenta conficiendi et ministrandi conjunctam habet, tum eorum qui ejusmodi potestate præditi sunt, a reliquo fidelium cœtu distinctionem ostendit. Tenenda igitur est catholica Ecclesiæ regula, qua docemur tria hæc sacramenta characterem imprimere, neque ullo unquam tempore iteranda esse.

*Ad cultum et usum sacramentorum quibus
motivis fideles excitandi.*

XXXII. Hæc sunt, quæ generatim de sacramentis tradenda erant: in cujus argumenti explicatione, pastores duo potissimum efficere omni studio conentur. Primum est, ut fideles intelligant, quanto honore, et cultu, et veneratione hæc divina et cœlestia munera digna sint; alterum vero, ut quoniam a clementissimo Deo ad communem omnium salutem proposita sunt, iis pie et religiose utantur, atque ita christianæ perfectionis desiderio exardescant, ut si pœnitentiæ, præsertim et Eucharistiæ saluberrimo usu aliquandiu careant, plurimum damni se fecisse existiment. Hæc autem facile pastores assequi poterunt, si quæ de sacramentorum divinitate et

fructu supra dicta sunt, auribus fidelium sæpius inculcabunt: primum a Domino Salvatore nostro, a quo nihil nisi perfectissimum proficisci potest, instituta esse: præterea, cum ministrantur, Spiritus sancti intima cordis nostri permeantis efficacissimum numen præsto esse: deinde admirabili et certa curandarum animarum virtute prædita esse: tum per ea immensa illius Dominicæ passionis divitias ad nos derivari. Postremo vero ostendent, totum christianum ædificium firmissimo quidem lapidis angularis fundamento inniti; verum nisi verbi Dei prædicatione et sacramentorum usu undique fulciatur, magnopere verendum esse, ne magna ex parte labefactum concidat: ut enim per sacramenta in vitam suscipimur, ita hoc veluti pabulo alimur, conservamur, augeamur.

DE BAPTISMI SACRAMENTO.

De baptismi sacramento quam frequens sermo habendus.

I. Ex iis quidem, quæ hactenus de sacramentis universe tradita sunt, cognosci potest quam necessarium sit ad christianæ religionis vel doctrinam percipiendam, vel pietatem exercendam ea intelligere, quæ de illorum singulis credenda catholica Ecclesia proponit: sed si quis diligentius Apostolum legerit, sine dubitatione ita statuet, perfectam baptismi cognitionem a fidelibus magnopere requiri. Adeo non solum frequenter, sed gravibus verbis et Spiritu Dei plenis ejus mysterii memoriam renovat, divinitatem commendat, atque in eo Redemptoris nostri (a) mortem, sepulchram et resurrectionem nobis ante oculos tum

(a) Rom. 6, 5 et d. Goloss. 2, 12, 13.

ad contemplandum, tum ad imitandum constituit. Quare pastores nunquam se satis multam operam et studium in hujus sacramenti tractatione collocasse abtrentur: verum præter eos dies, in quibus more majorum divina baptismi mysteria potissimum explananda essent, in sabbato magno Paschæ et Pentecostes; quo tempore Ecclesia summa cum religione, maximisque cæremoniis hoc sacramentum celebrare consueverat, aliis etiam diebus occasionem captent de hoc argumento disserendi. *De hoc usu antiquo vide Tertul. lib. de Baptis., c. 19. Basil. in Exhort. ad bapt. Ambr., lib. de Myst. Paschæ.*

In administrando de baptismo singulare explicare quam utile.

II. Atque illud in primis tempus maxime opportunum ad eam rem videri poterit, si interdum, cum baptismus alicui ministrandus sit, fidelis populi multitudinem convenisse animadvertierint: tunc enim facilius multo erit, si minus liceat omnia capita, quæ ad hoc sacramentum attingent, persequi; unum saltem, aut alterum docere, cum fideles earum rerum doctrinam, quam auribus percipiunt, simul etiam sacris baptismi cæremoniis expressam vident, pioque et attento animo contemplantur. Ex quo deinde fiet, ut unusquisque, iis rebus admonitus, quæ in alio geri videat, secum recordetur, qua se sponsione Deo obligaverit, cum baptismo initiatus est, simulque illud cogitet, an vita et moribus talem se præbeat, qualem ipsa christiani nominis professio pollicetur.

Nomen baptismus quid significet.

III. Ut igitur, quæ docenda erunt, dilucide, exponantur, quænam sit baptismi natura et sub-

stantia, aperiendum est, si prius tamen ipsius vocis significatio explicetur. Ac baptismus quidem Græcum esse nomen nemo ignorat; quod etsi in sacris Litteris non solum eam abluitionem, quam cum sacramento conjuncta est, sed etiam (a) omne abluitionis genus, quod aliquando ad passionem translatum est significat; tamen apud Ecclesiæ scriptores non quamvis corporis abluitionem declarat, sed eam quæ cum sacramento conjungitur, nec sine præscripta verborum forma ministratur; qua quidem significatione Apostoli (b) ex Christi Domini instituto frequentissime usi sunt. *Octo baptismi genera vide apud Damasc., lib. 4, de Fide orthodox. 10.*

Sacramentum baptismi quibus aliis nominibus appellatur.

IV. Alia quoque nomina ad eandem rem significandam sancti Patres usurparunt. *Sacramentum* enim *fidei* appellari, quod illud suscipientes universam christianæ religionis fidem profiteantur, divus Augustinus (c) testatur. Alii vero, quia fide corda illuminantur, quam in baptismo profite-mur, hoc sacramentum *illuminationem* vocarunt. Nam et Apostolus ita inquit: (d) Rememoramini pristinos dies, in quibus illuminati magnum certamen sustinivistis passionum; tempus nimirum quo baptizati erant, significans. (e) Chrysostomus præterea in oratione quam ad baptizandos habuit, tum *expurgationem*, qua per baptismum (f) expurgamus vetus fermentum, ut simus nova con-spersio, tum *sepulturam*, tum *plantationem*, tum *cruce[m] Christi* nominat; quarum omnium appel-

(a) Marc. 7, 4. — (b) Rom. 6, 3 et d. 1 Pet. 3, 21. — (c) D. Aug. Epist. 24 in fin. — (d) Heb. 10, 32. — (e) S. Chrys. 10, 5. — (f) 1 Cor. 5, 7.

lationum causam ex Epistola ad Romanos (a) scripta licet colligere. Cur autem divus Dionysius (b) principium sanctissimorum mandatorum vocaverit, perspicuum est cum hoc sacramentum veluti janua sit, qua in christianæ vitæ societatem ingredimur atque ab eo divinis præceptis obtemperandi initium facimus. Atque hæc de nomine breviter exponenda erunt. *De variis baptis. nominib. vide Gregor. Nazianz. Orat. in sancta lumina, et Clem. Alex. lib. 1 Pædag. c. 6.*

Baptismi desuilio traditur.

V. Quod autem ad rei definitionem attinet, etsi multæ ex sacris scriptoribus afferri possunt, illa tamen aptior et commodior esse videtur, quam ex verbis Domini apud Joannem, et Apostoli ad Ephesios licet intelligere; nam cum Salvator dicat: (c) Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu, non potest introire in regnum Dei: et Apostolus, cum de Ecclesia loqueretur: (d) Mundans eam lavacro aquæ in verbo, ita fit ut recte et apposite definiatur baptismum esse sacramentum regenerationis per aquam in verbo. Naturam enim ex Adamo filii iræ nascimur, per baptismum vero in Christo filii misericordiæ renascimur; siquidem dedit hominibus potestatem filios Dei fieri, iis (e) qui credunt in nomine ejus, qui non ex sanguinibus, neque ex voluntate carnis, neque ex voluntate viri, sed ex Deo nati sunt.

Qua ratione fiat baptismi sacramentum.

VI. Sed quibuscumque tandem verbis baptismi naturam explicari contigerit, docendus erit populus, hoc sacramentum confici ablutione, cui ex

(a) Rom. 6, 3 et d. — (b) S. Dion. de Eccl. hier., c. 2. — (c) Joan. 3, 5. — (d) Ephes. 5, 26. — (e) Joan. 1, 12, 15.

Domini Salvatoris (a) instituto, certa et solemnia verba necessario adhibentur, quemadmodum semper sancti Patres docuerunt, quod apertissimo illo divi Augustini testimonio demonstratur: Accedit verbum ad elementum, et fit sacramentum. *Aug. tract. 80 in Joan.*

Error notandus.

Id vero eo diligentius monere oportebit, ne forte fideles in eum errorem inducantur, ut existiment, quod vulgo dici solitum est, aquam ipsam, quæ ad conficiendum baptismum in sacro fonte asservatur, sacramentum esse; tunc enim sacramentum baptismi dicendum est, cum aqua ad abluendum aliquem, additis verbis quæ a Domino instituta sunt, reipsa utimur. *Hæc de re vid. Chris. Hom. 25 in Joan. Aug., lib. 6, contra Donatist., c. 25. Conc. Florent. et Trid. Item August. tract. 80, in Joan.*

Aqua naturalis, baptismi materia.

VII. Jam vero, quoniam singula sacramenta ex materia et forma constitui initio diximus, cum generatim de omnibus sacramentis ageretur; idcirco quæ utraque sit in baptismo a pastoribus declarandum erit. Materiam igitur sive elementum hujus sacramenti, esse omne naturalis aquæ genus, sive ea maris sit, sive fluvii, sive paludis, sive putei, aut fontis, quæ sine ulla adjunctione aqua dici solet; nam et Salvator docuit: (b) Nisi quis renatus fuerit et aqua et spiritu, non potest introire in regnum Dei: et Apostolus inquit: (c) Ecclesiam lavaero aquæ mundatam esse. Et in beati Joannis Epistola scriptum legimus: (d) Tres sunt qui testimonium dant in terra, spiritus,

(a) Matth. 28, 19. — (b) Joan. 3, 5. — (c) Eph. 5, 26. — (d) 1 Joan. 5, 8.

aqua et sanguis. Quod etiam aliis sacramentum Literarum testimonio comprobatur. Quod vero a Joanne Baptista dictum est, venturum esse Dominum, (a) qui baptizaret in Spiritu sancto et igne; id quidem nullo modo de baptismi materia intelligendum est, sed vel ad intimum Spiritus sancti effectum, vel certe ad miraculum referri debet, quod die Pentecostes apparuit, cum (b) Spiritus sanctus e caelo in Apostolos ignis specie delapsus est; de quo alio loco Christus Dominus noster prædixit: (c) Joannes quidem baptizavit aqua, vos autem baptizabimini Spiritu sancto, non post multos hos dies.

Materia baptismi in Veteri Testamento figurata.

VIII. Verum idem quoque a Domino tum figuris, tum prophetarum oraculis significatum esse, ex divinis Scripturis animadvertimus. (d) Diluivium enim, quo mundus purgatus est, quod multa malitia hominum esset in terra, et cuncta cogitatio cordis intenta esset ad malum, hujus (e) aquæ figuram et similitudinem gessisse Apostolorum princeps in priori Epistola ostendit. Et (f) maris Rubri transitum ejusdem aquæ significationem habuisse divus Paulus ad Corinthios scribens, exposuit: Ut interim omittamus tum (g) Naaman Syri abluionem, tum (h) probatice piscinæ admirabilem vim et alia id genus multa, in quibus hujus mysterii symbolum inesse facile apparet.

Materia baptismi a prophetis prænuntiata.

IX. De prædictionibus autem dubitare nemo

(a) Matth. 3, 11. — (b) Act. 2, 3. — (c) Act. 1, 5. — (d) Gen. 6, 3. — (e) 1 Pet. 3, 20. — (f) 1 Cor. 10, 1. — (g) 4 Reg. 5, 14. — (h) Joan. 5, 2.

potest, quin aquæ illæ, ad quas tam liberaliter Isaias propheta (a) omnes sitientes invitat; vel quas (b) e templo egredientes Ezechiei in spiritu vidit; tum præterea fons (c) ille, quem domui David habitantibus Jerusalem paratum in abluionem peccatoris et menstruatæ Zacharias prænuntiavit ad salutarem baptismi aquam indicandam atque experimendam pertineant.

Cur aqua sit baptismi materia.

X. Quantum vero baptismi naturæ, et virtuti consentaneum fuerit ut ejus propria materia aqua institueretur, pluribus quidem rationibus D. Hieronymus, (d) ad Oceanum scribens, demonstravit.

Ratio prima. — Sed quod ad hunc locum attinet, pastores docere imprimis poterunt, quoniam hoc sacramentum omnibus sine ulla exceptione ad consequendam vitam necessarium erat, idcirco aquæ materiam, quæ nunquam non præsto est, atque ab omnibus facile parari potest, maxime idoneam fuisse.

Secunda. — Deinde aqua effectum baptismi maxime significat; ut enim aqua sordes abluit, ita etiam baptismi vim atque efficientiam, quo peccatorum maculæ eluuntur optime demonstrat.

Tertia. — Accedit illud, quod quemadmodum aqua refrigerandis corporibus aptissima est, sic baptismi cupiditatum ardor magna ex parte restinguitur. *De materia baptis. vid. Conc. Florent. et Trid. sess. 7, can. 2, et de Consecrat. dist. 4, item. D. Thom. p. 5. 5. 56, art. 5.*

Chrisma in baptismi cur adhibendum.

XI. Illud vero animadvertendum est quamvis aqua simplex, quæ nihil aliud admixtum habet,

(a) Isai. 55, 1. — (b) Ezec. 47, 1. — (c) Zac. 15, 1. — (d) D. Hieronymus Epist. 85.

materia apta sit ad hoc sacramentum conficiendum, quoties scilicet baptismi ministrandi necessitas insidat, tamen ex Apostolorum traditione (a) semper in catholica Ecclesia observatum esse, ut cum solemnibus caeremoniis baptismus conficitur, sacrum etiam chrisma addatur, quo baptismi effectum magis declarari perspicuum est. Docendus quoque erit populus, etsi aliquando incertum esse potest utrum hæc an illa vera aqua sit, qualem sacramenti perfectio requirat, hoc tamen pro certo habendum esse, nunquam ex alia materia quam ex aquæ naturalis liquore, baptismi sacramentum ulla ratione confici posse.

Baptismi forma cur diligenter et sæpius explicanda.

XII. Sed duarum partium ex quibus baptisma constare debet, postquam altera, hoc est materia, diligenter explicata fuerit, studebunt pastores eadem diligentia formam etiam tradere, quæ est altera ejus pars maxime necessaria. In hujus autem sacramenti explicatione eo majori cura et studio elaborandum putabunt, quod tam sancti mysterii notitia non solum sua sponte fideles vehementer delectare potest, quod quidem in omni divinarum rerum scientia communiter evenit, verum etiam ad usus fere quotidianos summpere expetenda est. Cum enim sæpe incidant tempora, quemadmodum suo loco plinius dicitur, in quibus tum ab aliis de populo, tum sæpissime a mulierculis baptismum ministrari oporteat: ita fit ut promiscue omnibus fidelibus ea quæ ad hujus sacramenti substantiam pertinent, cognita et perspecta esse debeant.

(a) Ambr., lib. 1, sacr. c. 2; et Innocent., lib. 2 Decret. tit. 1, cap. 5.

Baptismi forma statuitur et explicatur.

XIII. Quare dilucidis et apertis verbis quæ facile percipi ab omnibus possint, pastores docebunt hanc esse perfectam et absolutam baptismi formam: *Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.* Ita enim a Domino et Salvatore nostro traditum est, cum Apostolus apud Matthæum præcepit (a): *Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.* Ex illo autem verbo, baptizantes, catholica Ecclesia, divinitus edocta, optime intellexit in hujus sacramenti forma actionem ministrî exprimendam esse: quod quidem fitum dicitur: *Ego te baptizo.* Ac quoniam præter ministros tum illius personam qui baptizatur, tum principalem causam quæ baptismum efficit, significare oportebat: idcirco illud pronomen *te*, et distincta divinarum personarum nomina adduntur, ut absoluta sacramenti forma iis verbis concludatur, quæ modo exposita sunt: *Ego te baptizo in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti.* Neque enim sola Filii persona, de quo a Joanne (b) scribitur: *Hic est qui baptizat, sed simul omnes sanctæ Trinitatis personæ ad baptismi sacramentum operantur.* Quod autem in nomine, non in nominibus, dictum est: hoc plane declarat unam Trinitatis naturam et divinitatem: etenim hoc loco nomen ad personas non refertur, sed divinam substantiam, virtutem et potestatem quæ una et eadem est in tribus personis significat. *Vid. Aug. contra Donatist. lib. 6, 25. D. Thom. p. 5, q. 66, art. 5.*

Formæ baptismi magis essentialia declarantur.

XIV. Sed in hac forma quam integram, et per-

(a) Matth. 28, 19. — (b) Joan. 1, 35.

fectam esse ostendimus, observandum est quædam prorsus necessaria esse, quæ si omittantur, sacramentum confici non potest; quædam vero non ita necessaria, ut, si desint, sacramenti ratio non constet, cujusmodi est vox illa *ego*, cujus vis in verbo *baptizo* continetur, imo vero, in Ecclesiis Græcorum variata dicendi ratione, prætermitti consuevit: propterea quod nullam fieri oportere ministri mentionem judicarent, ex quo factum est ut in baptismo hæc forma passim utantur: *Baptizetur servus Christi in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti*: a quibus tamen perfectæ sacramentum ministrari, ex concilii Florentini sententia et definitione apparet, cum iis verbis satis explicetur id quod ad baptismi veritatem atinet, nimirum ablutio, quæ tunc reipsa peragitur.

*In nomine Christi cur olim baptizarent
Apostoli.*

XV. Quod si etiam aliquando tempus fuisse dicendum est, cum (a) Apostoli in nomine tantum Domini Jesu Christi baptizarent, id quidem Spiritus sancti afflatu eos fecisse, exploratum nobis esse debet, ut initio nascentis Ecclesiæ Jesu Christi nomine prædicatio illustrior fieret, divinaque et immensa ejus potestas magis celebraretur. Deinde vero rem penitus introspectantes, facile intelligemus nullam earum partium in ea forma desiderari, quæ ab ipso Salvatore præscriptæ sunt: qui enim Jesum Christum dicit, simul etiam Patris personam, a quo unctus est Spiritum sanctum quo unctus est, significat.

(a) Act. 2, 38, et 8, 16, 10, et 48, et 19, 5.

*Certum non est Apostolos baptizasse in nomine
Christi.*

XVI. Quanquam dubium fortasse videri potest, an hujusmodi forma Apostoli aliquem baptizaverint, si (a) Ambrosii et (b) Basilii, sanctissimorum et gravissimorum Patrum auctoritatem sequi volumus, qui ita baptismum in nomine Jesu Christi interpretati sunt, ut dixerint, iis verbis significari baptismum non qui a Joanne, sed qui a Christo Domino traditus esset, tametsi a communi et usitata forma, quæ distincta trium personarum nomina continet, Apostoli non discederent. Atque hoc loquendi genere Paulus etiam in Epistola ad Galatas usus videtur, cum inquit: (c) *Quicumque in Christo baptizati estis Christum induistis, ut significaret in fide Christi, nec alia tamen forma, quam idem Salvator et Dominus noster servandam præceperat, baptizatos esse.*

*Triplex genus ablutionis, mersio, infusio,
aspersio.*

XVII. Hactenus igitur de materia et forma, quæ ad baptismi substantiam maxime pertinent, fideles docere satis fuerit. Quoniam vero in hoc sacramento conficiendo, legitima etiam ablutionis rationem servari oportet; idcirco ejus quoque partis doctrina a pastoribus tradenda est, atque ab eis breviter explicandam communi Ecclesiæ more et consuetudine receptum esse, ut baptismus uno aliquo ex tribus modis confici posset; namque hoc sacramento initiari debent, vel in aquam merguntur, vel aqua in eos infunditur, vel aquæ aspersione tinguntur. Ex his autem ritibus qui-

(a) Ambr., lib. 1, de Spiritu sancto, c. 3. — (b) Basil., lib. 1, de Spiritu sancto, c. 12. — (c) Gal. 3, 27.

cumque servetur, baptismum vere perfici credendum est. Aqua enim in baptismo adhibetur ad significandam animæ ablutionem quam efficit; quare baptismus ab Apostolo (a) *lavacrum* appellatus est. Ablutio autem non magis fit, cum aliquis aqua mergitur, quod diu a primis temporibus in Ecclesia observatum animadvertimus, quam vel aquæ effusione, quod nunc in frequenti usu positum videmus, vel aspersione, quemadmodum a Petro factum esse colligitur, cum uno die (b) tria millia hominum ad fidei veritatem traduxit et baptizavit. Utrum vero unica an trina ablutio fiat, nihil referre existimandum est. Utrovis enim modo et antea in Ecclesia baptismum vere confectum esse et nunc confici posse, ex divi Gregorii Magni Epistola (c), ad Leandrum scripta, satis apparet. Retinendus est tamen a fidelibus is ritus, quem unusquisque in sua ecclesia servari animadvertit.

Tria maxime notanda.

XVIII. Atque illud præcipue monere oportet, non quamlibet corporis partem, sed potissimum caput, in quo omnes tum interiores cum externi sensus vigent abluendum, simulque ab eo, qui baptizat, non ante, aut post ablutionem verba sacramenti, quæ formam continent, sed eodem tempore quo ablutio ipsa peragitur, pronuntianda esse.

Baptisma institutum et præceptum quando.

XIX. His expositis, conveniet præterea docere atque in memoriam fidelium reducere, baptismum quemadmodum et reliqua sacramenta, a Christo

(a) Eph. 5, 26. — (b) Act. 2, 41. — (c) Greg. lib. 2, regist. Epist. 41.

Domino institutum esse. Hoc igitur pastores frequenter docebunt, explicabuntque duodiversa tempora baptismi notanda esse, alterum, cum Salvator eum instituit, alterum, cum lex de eo suscipiendo sancita est. Ac quod ad primum attinet, tunc a Domino hoc sacramentum institutum esse perspicitur, cum ipse a Joanne baptizatus sanctificandi virtutem aquæ tribuit. Testantur enim sancti Gregorius Nazianzenus (a), et Augustinus (b), eo tempore aquæ vim generandi in spirituales scilicet vitam datam esse. Et alio loco ita scriptum reliquit: Ex quo Christus in aqua mergitur, ex eo omnia peccata abluit aqua. Et alio: Baptizatur Dominus, non mundari indigens, sed tactu mundæ carnis aquas mundans, ut vim abluendi habeant. Atque ad eam rem illud maximo argumento esse potuit, quod tunc sanctissima Trinitas, in cuius nomine baptismus conficitur, numen suum præsens declaravit (c). Vox enim Patris audita est, Filii persona aderat, et Spiritus sanctus in columbæ specie descendit; præterea cœli aperti sunt, quo nobis jam per baptismum licet ascendere.

Corporis Christi tactu aquæ sanctificatæ.

XX. Quod si quis scire cupiat, quamnam ratione tanta et tam divina virtus a Domino aquis tributa sit, id quidem humanam intelligentiam superat. Hoc vero satis percipi a nobis potest, baptismum a Domino suscepto, sanctissimi et purissimi ejus corporis tactu aquam ad baptismi salutarem usum consecratam esse, ita tamen ut hoc sacramentum, etsi ante passionem institutum fuerit, a passione

(a) Greg. Orat. in nat. Salvat. circa finem. — (b) August. Sermon. 29, 36 et 37, de Temp. — (c) Matth. 3, 16, 17. Marc. 1, 10, 11. Luc. 3, 21, 22.

tamen, quæ omnium Christi actionum tanquam finis erat, vim et efficientiam duxisse, credendum sit. *Vid. Hier. in comm. in 5 cap. Matth. Aug. Serm. 36, de Temp.*

Baptismus quando cæpi esse de præcepto.

XXI. Sed de altero etiam, quo scilicet tempore lex de baptismo lata fuerit, nullus dubitandi locus relinquatur; nam inter sacros scriptores convenit, post Domini resurrectionem cum Apostolis præcepit: (a) Euntes docete omnes gentes, baptizantes eos in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti; ex eo tempore omnes homines, qui salutem æternam consecuturi erant, lege de baptismo teneri cœpisse. Quod quidem ex Apostolorum principis auctoritate colligitur, cum inquit: (b) Regeneravit nos in spem vivam per resurrectionem Jesu Christi ex mortuis; idemque ex illo Pauli loco: (c) Se ipsum tradidit pro ea, ut illam sanctificaret (cum de Ecclesia loqueretur), mundans eam lavacro aquæ in verbo, licet cognoscere: uterque enim baptismi obligationem ad tempus quod mortem Domini consecutum est, videtur retulisse, ut dubitandum nullo modo sit, verba etiam illa Salvatoris: (d) Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu, non potest introire in regnum Dei, id ipsum tempus spectasse, quod post passionem futurum erat. Ex iis igitur, si accurate a pastoribus tractentur, haud dubium esse potest quin fideles maximam in hoc sacramento dignitatem agnoscant, ac summa animi pietate venerentur, præsertim vero cum cogitent præclara illa et amplissima munera, quæ cum Christus Dominus baptizaretur, miraculorum si-

(a) Marc. 16, 15. Matth. 28, 19. — (b) 1 Petr. 1, 3. — (c) Eph. 5, 26. — (d) Joan. 3, 5.

gnificationibus declarata sunt singulis, cum baptizantur, intima Spiritus sancti virtute donari, atque impertiri. Ut enim si quemadmodum (a) Elisei puero contigit, nobis oculi ita aperirentur, ut cælestes res intueri possemus, nemo a deo communi sensu carere putandus esset, quem divina baptismi mysteria in maximam admirationem non traderent, cur idem etiam eventurum non existimemus, cum a pastoribus hujus sacramenti divitiæ ita expositæ fuerint ut eas fideles si non corporis oculis at mentis acie, fidei splendore illuminatæ, contemplari queant.

Ministri baptismi sunt in triplici ordine.

XXII. Jam vero, a quibus ministris hoc sacramentum, conficiatur, non utiliter modo, sed necessario tradendum videtur: tum ut ii, quibus præcipue hoc munus commissum est illud sancte et religiose curare student: tum ut ne quis, tanquam fines suos egressus, in alienam possessionem intempestive ingrediat, vel superbe irumpat, cum in omnibus (b) ordinem servandum esse Apostolus admonet.

Episcopi et sacerdotes ex potestate.

Doceantur igitur fideles, triplicem esse eorum ordinem, ac in primo quidem episcopos et sacerdotes collocandos esse, quibus datum est, ut jure suo, non extraordinaria aliqua potestate, hoc munus exercent: iis enim in Apostolis præceptum est a Domino: (c) Euntes baptizate, quamvis episcopi, ne graviorem illam docendi populi curam deserere cogentur, baptismi ministerium sacerdotibus relinquere soliti essent. Quod vero sacerdotes jure suo hanc functionem exercent,

(a) & Reg. 6, 17. — (b) 1 Cor. 14, 10. — (c) Matth. 28, 19.

ita ut, præsente etiam episcopo, ministrare baptismum possint, ex doctrina (a) Patrum et usu Ecclesiæ constat : nam cum ad Eucharistiam consecrandam instituti sint, quæ est (b) pacis et unitatis sacramentum, consentaneum fuit potestatem iis dari omnia illa administrandi per quæ necessario hujus pacis et unitatis quilibet particeps fieri posset. Quod si aliquando Patres sacerdotibus, sine episcopi venia baptizandi jus permissum non esse dixerunt, id de eo baptismo, qui certis anni diebus solemniter cæremonia administrari consueverat, intelligendum videtur.

Diaconi ex concessu.

Secundum ministrorum locum obtinent diaconi, quibus sine episcopi, aut sacerdotis concessu, non licere hoc sacramentum administrare plurima sanctorum Patrum decreta testantur. *Distinct.* 95, c. 15.

Qualibet alia persona in necessitate.

Extremus ordo illorum est qui, cogente necessitate, sine solemnibus cæremoniis baptizare possunt; quo in numero sunt omnes, etiam de populo, sive mares sive feminae, quamcumque illi sectam profiteantur, nam et judæis quoque, et infidelibus, et hæreticis, cum necessitas cogit, hoc munus permissum est, si tamen id efficere propositum eis fuerit, quod Ecclesia catholica in eo administrationis genere efficit. Hæc autem cum multa veterum Patrum et conciliorum decreta confirmarunt, tum vera a sacra Tridentina Synodo anathema in eo sancitum est, qui dicere audeant baptismum, qui etiam datur ab hæreticis in nomine Patris, et Filii, et Spiritus sancti, cum

(a) *Ibid.* lib. 2 de Offic. Eccles. c. 4.—(b) 1^a Cer. 10, 47.

intentione faciendi quod facit Ecclesia, non esse verum baptismum. *Trident.*, sess. 7, can. 4, de *Consec. dist.* 4, c. 24. *Aug. lib.* 7, *contra Donatist.* c. 51 et *ibid.* lib. 5, c. 10, et lib. 2, *contra Parmen.*, et *Concil. Lat.* c. 1, et *Conc. Florent.* in *decr. Eugenii.*

Cur omnibus sit licitum baptizare.

XXIII. In quo perfecto summam Domini nostri bonitatem et sapientiam licet admirari : nam cum hoc sacramentum necessario ab omnibus percipiendum sit : quemadmodum aquam ejus materiam instituit, qua nihil magis commune esse potest, sic etiam neminem ab ejus administratione excludi voluit, quamvis, ut dictum est, non omnibus liceat solennes cæremonias adhibere, non quidem quod ritus, aut cæremoniæ plus dignitatis, sed quod minus necessitatis, quam sacramentum, habeant.

In ministris baptismi quis ordo sit observandus.

XXIV. Neque vero hoc munus ita omnibus promiscue permissum esse fideles arbitrentur, quin ordinem aliquem ministrorum statuere maxime deceat ; mulier enim, si mares adsint, laicus item præsente clerico, tum clericus coram sacerdote baptismi administrationem sibi sumere non debent. Quanquam obstetrices, quæ baptizare consueverunt, improbandæ non sunt si interdum, præsente aliquo viro qui hujus sacramenti conficiendi minime peritus sit, quod alias viri magis proprium officium videretur, ipsæ exsequantur.

Patrinorum antiquus usus, varia nomina, et necessitas.

XXV. Accedit autem ad eos ministros, qui, ut hactenus declaratum est, baptismum conficiunt,

aliud etiam ministrorum genus, qui ad sacram et salutarem abluitionem celebrandam ex vetustissima catholica Ecclesiae consuetudine adhiberi solent, ii nunc patrini, olim susceptores, sponsores seu fidejussores, communi vocabulo, a rerum divinarum scriptoribus vocabantur : (a) De quorum munere, quoniam ad omnes fere laicos pertinet, accurate a pastoribus agendum erit, ut fideles intelligant quae potissimum ad illud recte perficiendum necessaria sint. Imprimis vero explicare oportet quae causa fuerit, cur ad baptismum praeter sacramenti ministros, patrini etiam et susceptores adungerentur, quod quidem optimo jure factum esse omnibus videbitur, si meminere baptismum esse spiritualem regenerationem, per quam filii Dei nascimur; de ea enim ita loquitur divus Petrus : (b) Sicut modo geniti infantes rationabiles, sine dolo lac concupiscite. Ut igitur postquam aliquis in hanc lucem editus est, nutrice et paedagogo indiget quorum ope atque opera educetur ac doctrina et bonis artibus erudiatur. Ita etiam necesse est ut qui ex baptismi fonte vitam spiritualem vivere incipiunt, alicujus fidei et prudentiae committantur, a quo christianae religionis praecipua haurire ad omnemque pietatis rationem institui possint, atque ita paulatim in Christo adolescere : donec tandem viri perfecti, juvante Domino, evadant : cum praesertim pastoribus, qui publice parochiarum curationi praepositi sunt, tantum temporis non persipit, ut privatam illam curam pueros in fide erudiendi suscipere possint. Hujus autem vetustissimae consuetudinis praeclearum testimonium a divo Diony-

(a) Tertul. lib. de Bapt. c. 18, et de Coron. milit. c. 5.
 — (b) 1 Petr. 2, 2.

sio (a) habemus, cum inquit : Divinis nostris du-
 cibis (sic enim Apostolos vocat) in mentem venit
 et visum est suscipere infantes secundum istum
 sanctum modum, quod naturales parentes pueri
 eum cuidam docto in divinis, veluti paedagogo,
 traderent; sub quo sicut divino patre et salvatio-
 nis sanctae susceptore, reliquum vitae puer dege-
 ret. Eandem vero sententiam confirmat Hygini
 auctoritas. *Habetur de Consecr. dist. 5, c. 100,
 et Leo pp., ib. c. 101 et Conc. Mogunt., ibid. 101,
 et 50 q. 1.*

*Quenam et inter quos affinitas in baptismo
 contrahatur.*

XXVI. Quamobrem sapientissime a sancta Ec-
 clesia constitutum est ut non solum is qui baptizat
 cum baptizato, sed etiam susceptor cum eo quem
 suscipit et cum ejus veris parentibus affinitate
 devinciantur; ita ut legitima nuptiarum foedera
 inter hos omnes iniri non possint, atque inita
 dirimantur.

Ad quid teneantur patrini.

XXVII. Praeterea docere oportet fideles quae sint
 susceptoris partes. Etenim hoc munus adeo ne-
 gligenter in Ecclesia tractatur, ut nudum tantum
 hujus functionis nomen relictum sit : quid autem
 sancti in eo contineatur, ne suspicari quidem
 homines videntur. Hoc igitur universa suscepto-
 res semper cogitent se hac potissimum lege ob-
 strictos esse, ut spirituales filios perpetuo com-
 mendatos habeant : atque in iis, quae ad christianae
 vitae institutionem spectant curent diligenter, ut
 illi tales se in omni vita praebant, quales eos
 futuros esse solemnem caeremoniam sponponderunt.

(a) Dionysius, de Eccles. hier. c. 7, parte 5.

Audiamus quid ea de re sanctus Dionysius (a) scribat, verba sponsoris exprimens : Spondeo puerum inducturum cum ad sacram intelligentiam venerit, sedulis adhortationibus meis, ut abrenuntiet contrariis omnino profiteatur, peragatque divina quæ pollicetur. Item divus Augustinus : (b) Vos, inquit, ante omnia tam viros quam mulieres, qui filios in baptisate suscepistis, moneo ut cognoscatis fidejussores apud Deum exstitisse pro illis quos visi estis de sacro fonte suscipere. Ac profecto decet maxime eum, qui aliquid officium suscepit in eo diligenter exsequendo nunquam defatigari; et qui se alterius pædagogum et custodem professus est, minime pati illum esse desertum, quem semel in fidem et clientelam suam recepit, donec illum opera et præsidio suo egere intellexerit. Quæ autem filiis spiritualibus tradenda sunt paucis divus Augustinus (c) comprehendit, cum de hoc ipso susceptorum officio loqueretur; inquit enim : Debent eos admonere ut castitatem custodiant, justitiam diligant, charitatem teneant; et ante omnia Symbolum et orationem Dominicam eos doceant, Decalogum etiam et quæ sint prima christianæ religionis rudimenta.

Quinam in patrilos non assumendi.

XXVIII. Quæ cum ita se habeant, facile intelligimus cuiquam hominum generi sancte hujus tutelæ administratio committenda non sit, nimirum illi qui eam gerere aut fideliter nolint aut sedulo et accurate non queant. Quocirca præter naturales parentes, quibus non licet eam cura-

(a) Loco sup. cit. — (b) D. Aug. Serm. 165, de Temp. et Serm. 215. — (c) Serm. 165, de Temp. de cons. dist. 4, c. 120.

tionem suscipere, ut ex eo magis appareat, quantum hæc spiritualis educatio a carnali distet; hæretici imprimis, judæi, infideles ab hoc munere omnino prohibendi sunt, ut qui in ea cogitatione et cura semper versentur, ut fidei veritatem mendaciis obscurant, atque omnem christianam pietatem evertant. 50 q. 1, c. 1. D. Thoma. p. 5, q. 67, art. 8, ad 2, ex Mogunt. Concil. de consec. dis. 4, c. 102.

Patrilos quot assumendi.

XXIX. Plures quoque ne baptizatum de baptismo suscipiant, sed ut unus tantum, sive vir, sive mulier, vel ad summum unus et una, Tridentino Concilio statutum est; tum quia disciplina atque institutionis ordo a multitudine magistrorum perturbari poterat, tum quia providere oportebat ne inter plures ejusmodi affinitates conjungerentur, quæ impedirent quominus legitimo matrimonii vinculo hominum inter homines societas latius diffunderetur. De Cons. dist. 4, c. 101, et Concil. Trid. sess. 14, c. 2 de Refor. matrilos.

Lex baptismi suscipiendi omnibus a Domino posita est.

XXX. Sed cum cæterarum rerum cognitio quæ hactenus expositæ sunt, fidelibus utilissima habenda sit : tum vero nihil magis necessarium videri potest, quam ut doceantur omnibus hominibus baptismi legem a Domino præscriptam esse, ita ut nisi per baptismi gratiam Deo renascantur, in sempiternam miseriam et interitum, a parentibus sive illi fideles, sive infideles sint, procreentur. Igitur sæpius a pastoribus explicandum erit quod apud Evangelistam legitur : (a) Nisi quis renatus fuerit ex aqua et spiritu, non potest in-

(a) Joan. 5, 5.

troire in regnum Dei. *De his vide Clem. pp. Ep. 4 in med. Aug. in Joan. tract. 15 et de Eccl. dogmat. c. 14. Amb. de iis qui myst. initiantur, c. 4. Concil. Lateran. c. 1. Trid. sess. 7. can. 51.*

Infantes baptizandos esse probatur.

XXXI. *Primo.* — Quam legem non solum de iis qui adulta ætate sunt, sed etiam de pueris infantibus intelligendam esse, idque ab apostolica traditione Ecclesiam accepisse communis Patrum sententia et auctoritas confirmat.

Secundo. — Præterea credendum est, noluisse Christum Dominum baptismi sacramentum et gratiam pueris denegari de quibus dicebat: (a) Si nite parvulos, et nolite eos prohibere ad me venire: talium est enim regnum cælorum; quos amplexabatur, super quos (b) manus imponebat, quos benedicebat.

Tertio. — Deinde, cum legimus, (c) totam aliquam familiam a Paulo baptizatam esse, satis apparet pueros etiam qui in illorum numero erant, salutari fonte ablutos esse.

Quarto. — Deinde circumcisio, quæ figura fuit baptismi, eum morem maxime commendat. Pueros enim (d) octavo diæ circumcidi solitos, nemo est qui ignoret. A quibus (e) circumcisio manufacta in expoliatione corporis carnis proderat, iisdem baptismum, qui est circumcisio Christi, non manufacta prodesse perspicuum est.

Quinto. — Postremo, ut Apostolus docet, (f) si unius delicto mors regnavit per unum, multo magis abundantiam gratiæ et donationem justitiæ accipientes, in vita regnabunt per unum Jesum

(a) Matth. 19, 14. — (b) Marc. 10, 16. — (c) 1 Cor. 1. 16, Act. 16, 55. — (d) Gen. 21, 4 Lev. 12, 1. Luc. 1, 59 et 2, 21. — (e) Coloss. 2, 11, — (f) Rom. 5, 17.

Christum. Cum itaque per Adæ peccatum pueri ex origine noxam contraxerint, multo magis per Christum Dominum possunt gratiam et justitiam consequi ut regnent in vita; quod quidem sine baptismo fieri nullo modo potest. *Conc. Trid. sess. 5 decret. de Peccato origin. et sess. 7, de Baptism. c. 12, 13 et 14. Dionys. de Eccles. hier. c. 7. Cyprian. Ep. 59. Aug. Epist. 28 et lib. 1, de Peccat. merit. c. 25. Chrys. Hom. de Adam et Eva. Conc. Milevit. c. 2. et de Consec. dist. 4, passim.*

Pueri baptizati quomodo educandi.

XXXII. Quare docebunt pastores infantes omnino baptizandos, et deinde paulatim teneram ætatem christianæ religionis præceptis ad veram pietatem informandam esse; nam ut a Sapiente præclare dictum est (a): Adolescens juxta viam suam, etiam cum senuerit, non recedet ab ea.

Infantes in baptismo qua ratione fidem recipiant.

XXXIII. Neque enim dubitare licet quin fidei sacramenta, cum abluuntur accipiant; non quia mentis suæ assensione credant, sed quia parentum fide, si parentes fideles fuerint; sin minus fide (ut divi Augustini (b) verbis loquamur) universæ societatis sanctorum muniantur: etenim ab iis omnibus recte dicimus eos baptismum offerri, quibus placet ut offerantur et quorum charitate ad communionem sancti Spiritus adjunguntur.

Infantes in ecclesiam deferendi et baptizandi.

XXXIV. Hortandi autem sunt magnopere fideles ut liberos suos, quamprimum id sine periculo facere liceat ad Ecclesiam deferendos et solemnibus cæremoniis baptizandos curent: nam cum

(a) Prov. 22, 6. — (b) Ep. 23 ad Bon.

pueris infantibus nulla alia salutis comparandæ ratio nisi eis baptismus præbeatur, relicta sit, facile intelligitur quam gravi culpa illi sese obstringant, qui eos sacramenti gratia diutius quam necessitas postulet, carere patiuntur; cum præsertim propter ætatis imbecillitatem infinita pænæ vitæ pericula illis impendant. *Aug. lib. 5, de Orig. animæ, c. 9, et lib. de Pecc. merit. et Ep. 28, c. 1.*

Adulti ad baptismum præparandi et invitandi sunt.

XXXV. Diversam vero rationem in iis servandam esse qui adulta ætate sunt et perfectum rationis usum habent, qui scilicet ab infidelibus oriuntur, antiquæ Ecclesiæ consuetudo declarat; nam christiana quidem fides illis proponenda est, atque omni studio ad eam suscipiendam cohortandi, alliciendi, invitandi sunt.

Primo. — Quod si ad Dominum Deum convertantur, tum vero monere oportet ne ultra tempus ab Ecclesiæ præscriptum, baptismi sacramentum differant: nam cum scriptum sit. (a) Non tardes converti ad Dominum, et ne differas de die in diem, docendi sunt, perfectam conversionem in nova per baptismum generatione positam esse.

Secundo. — Præterea, quo serius ad baptismum veniunt, eo diutius sibi carendum esse cæterorum sacramentorum usu et gratia, quibus christiana religio colitur, cum ad ea sine baptismo nulli aditus patere possit.

Tertio. — Deinde etiam maximo fructu privari, quem ex baptismo percipimus siquidem non solum omnium scelerum quæ antea admissa sunt maculam et sordes baptismi aqua prorsus eluit

(a) Eccle. 5, 8.

ac tollit, sed divina gratia nos ornat; cuius ope et auxilio in posterum etiam peccata vitare possumus justitiamque et innocentiam tueri, qua in re summam christianæ vitæ constare, facile omnes intelligunt. *Tertull. lib. de Pœnit. cap. 6, et de Præscript. cap. 41. Capp. Epist. 15, de Consec. dist. 4, c. 64 et 65. Aug. lib. de Fide et Operib. c. 9.*

Cur adultis baptismum differre soleat Ecclesiæ.

XXXVI. Sed quamvis hæc ita sint, non consuevit tamen Ecclesiæ baptismi sacramentum huic hominum generi statim tribuere, sed ad certum tempus differendum esse constituit.

Prima ratio. — Neque enim ea dilatio periculum, quod quidem pueris imminere supra dictum est, conjunctum habet; cum illis qui rationis usu præditi sunt, baptismi suscipiendi propositum atque consilium et male actæ vitæ poenitentia satis futura sit ad gratiam et justitiam, si repentinus aliquis casus impediatur, quominus salutari aqua ablui possint.

Secunda ratio. — Contra vero hæc dilatio aliquas videtur utilitates afferre.

Primum utile. — Primum enim, quoniam ab Ecclesiæ diligenter providendum est, ne quis ad hoc sacramentum ficto et simulato animo accedat, eorum voluntas, qui baptismum petunt, magis exploratur atque perspicitur: cuius rei causa in antiquis conciliis decretum legitimus, ut qui ex judæis ad fidem catholicam veniunt, antequam baptismus illis administraretur, aliquot menses inter catechumenos essent.

Secundum. — Deinde in fidei doctrina, quam profiteri debent et christianæ vitæ institutionibus erudiuntur perfectus.

Tertium. — Præterea major religionis cultus sa-